

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cornelii Iansenii Episcopi Iprensis Avgvstinvs

In Qvo Genuina sententia S. Avgvstini de humanæ naturæ stantis, lapsæ,
puræ statu & viribus eruitur & explicatur

Jansenius, Cornelius

Lovanii, 1640

16. Difficultas non debet terrere Theologos Catholicos à tuenda Augustini
sententia. Declaratur traductionem peccati fieri iuxta mentem eius non ex
pacto, sed ex natura rei.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13673

quem corpus in utero ex libidinis lege seminatū formatūque sibi in se creari naturæ voce flagitat, ex ejus commixtione peccato maculetur? Non arbitror. Neque enim æquum erat, ut peccato sapientissima rerum institutio tolleretur: præsertim cū eam labefactam prosequendo non mētis immensitate justitiæ, sapientiæ, ac bonitatis, quā ante prævaricationem naturarum institutione conditor inclaresceret. Pergit igitur eisdem spiritus juxta primigeniam legem in corporibus jam corruptis condere, ut quibus melius sit vel ita esse, quā omnino non esse, faciens bonum, permittens malum, ne nolendo sinere nonnul-

la mala fieri, bona ipsa, propter quæ reliqua universi corporei moles condita est, esse desideret; & ipsa tota machina velut frustrata sine suo, profus frustra condita videretur. Hæc ratio si non sufficit ad vindicandam justitiam Dei, tædam alteri libenter tradam. Quid enim aliud probabilius dici possit, profus nescio.

Et hæcenus de quæstione, an sit, hoc est, an per concupiscentiam carnis peccatum originale in posteros transfundatur, satis diximus. Nunc utrum ille transfusionis modus ex Augustini principis intelligentiæ aliquā ratione subijci possit, dispiciendum est.

CAPVT XVI.

Difficultas non debet terrere Theologos Catholicos à tuenda Augustini sententia. Declaratur traductionem peccati fieri juxta mentem ejus non ex pacto, sed ex natura rei.

Nihil enim est, quod magis Theologos recentiores ab hac sententia tuenda deterreat, quā difficultas intelligendi, quo modo posset fieri. Sed immeritò sanè hoc argumentum Catholicos Theologos movet, qui nihil in Christiana Ecclesia & fide usitatius esse sciunt, quā ut id quod ratio non assequitur, fides credat; ut rem teneamus, cujus modum nesciamus; ut unanimes majorum sententias tueamur, quarum difficultate turbamur. Sententiarum enim facilitas in Theologia sæpè suspecta atque periculosa est. Nec enim aliud in materia de divina gratia tot humanarum opinionum errores & monstra peperit, quā quod relicta semita, quia non nihil scabrosa videbatur, quā Augustinus & antiquitas trivit, illecebrosam illam humanæ rationis facilitatem incircumspecta aviditate sectati sunt. Quod utinam non etiam in hoc argumento locum habeat. Hæreticorum proprium est, illud suum, quomodo? qui fieri potest? inclamare: sed Catholicum Theologum non perturbant, qui novit, à sententijs antiquitatis, per quas de hæresibus gloriosissime triumphatum est, etiam si forte non essent fidei, non esse propter quædam humanæ rationis ac difficultatum terricula discedendum: ne dum illa improvidè fugimus, fugiendo in præcipitium compellamur. Quam in ipsis rebus humanis familiaris est, quā in ea, quæ in omnium oculos incurrunt, omniumque palpantur manibus, in profundissimas detrusa tenebras lateant? An ideo neganda sunt quæ fiunt, quia intelligi non potest, vel diffi. ulter potest, quomodo fiant? Eisdem difficultatum larvis terruit Augustinum Iulianus: *Qui fieri potest*, inquit, *ut res arbitry conditioni semmam misceatur?* Cui respondet Augustinus: *Quid à me queris, quo sit factum modo, cum videas factum esse quocumque modo, si Apostolo credit aliquo modo.* Nam implet Augustinus diu an-

tequā cum Iuliano de peccati illius transfusione luctaretur, difficultatem indagandi & explicandi agnoverat, & fallus fuerat, quando dixerat: *Quod dimissum est in parente ut trahatur in prolem, miris quidem modis, sed tamen fit.* Et quia *modus ipse non facili ratione indagatur, nec sermone explicatur, ab infidelibus non creditur.* Cū ergo Iulianus impotenter & petulanter passim rem impossibilem esse clamaret, & modum posceret quo peccata transfunderentur in proles, subinde nihil respondet aliud nisi res certas propter intelligentiæ nostræ tenebras non debere calumniam pati. *Quod si contra vitium, inquit, curiositatis humane, cui solent, ut ipse commemoras, comprehensa videretur, etiam hoc Deus, quem admodum multa, sic occultare voluit, ut id investigare atque comprehendere humana coniectura non possit, ideòne contra Ecclesiam matrem vestram ratiunculus vestri quasi parvicalibus pugnuiculis deberis armari?* Nec enim hujusmodi difficultas soli peccati originalis traductioni, vel solis divinis mysterijs propria est, sed totus mundus hujusmodi tricus plenus est: ubi rem ita esse, planissime videas; quo verò fiat modo, ratione non videas. Vnde insolentiam adversarij de illa difficultate quasi impossibilitate insultantem reprimens Nisi, inquit, *sermonis longitudine nollem fatigare lectorem, tam te mille rerum generibus, quarum incomprehensibilis ratio contra usitatas naturas quasi per deserta opaca reperit, obruerem.* Neg sanè mihi admodum laboriosum esset plurimarum rerum catalogum texere, quarum ratio non minùs à subtilissimis ingenijs abstrusa latet, quā res ipsæ in promptu positæ patent: ut nemini mirum esse deberet, si quid in hac antiqua, & antiquitus per Ecclesiam celeberrima Augustini sententia difficultatis esset reliquum, quod humana ratio non ita liquidò posset abstergere: præsertim cū novum illud pacti mylterium, præterquam quodd nullà Scripturarum, nullà traditionis, nullà solidæ

Jul. 6. cont.
Jul. c. 9.

245

solide rationis, sed solius humanę cogitationis auctoritate fundatum sit, atq; ita facilius subverti possit, ac strui, non etiam suis, & fortasse multo grauioribus perplexitatibus careat. Sed mihi propositum est in hoc opere obliterata Augustini sententias exprimere, non alienas premere; illas ex obstructis per Philistæos puteis eruere, non has subruere, nisi quatenus videntur non posse cum indubitata Augustini doctrina consistere. Ne tamen eam solo difficultatis obscuritatisque presidio tueri velle videamur, conandum est, ut planius intelligatur, quo tandem modo illam peccati transfusionem Augustinus fieri & explicari posse arbitretur.

Quapropter consultis excussisque, quantum per virum mearum imbecillitatem licuit, sanctissimi Doctoris monumentis ac principijs, non alio fieri modo transfusionem istam originalis peccati deprehendo, quam quo qualibet vitia, siue solorum corporum, siue animorum simul & corporum, quatenus sibi invicem commixti atq; contemperati aliter ab alterius defectu, profectus; sentit commodum & incommodum. Ex quo fit, ut Augustinus nunquam ad ulla pacta, vel ad ulla positivas Dei leges de conferenda vel adimenda posteris iustitia recurrat, ut illud peccatum posteros posset inficere. Nam quamvis ipse sine dubitatione sentiat, eandem iustitiam atq; felicitatem, quam Adam acceperat, posteris eo stante fuisse largiendam, non tamen ex ullo perseverantiæ pacto, sed ex eadem liberalitate ac libertate, quae eam parentibus eorum Deus, naturam cōdendo, & gratiam largiendo, concesserat. Quod ex ijs, quæ de statu puræ naturæ postea dicturi sumus, planum fiet. Ex natura igitur rei, non ex ulla positiva Dei vel Adami voluntate, posterorum voluntates in sua positas continente, juxta Augustini doctrinam factum fuit, ut primum illud magnum delictum unā cum natura in prolem transeunte, transfret, non secus ac subinde cæcitas, podagra, aliaq; parentum vitia cum affectuum tum corporum transfunduntur. Hoc sibi voluit pleraque, quæ jam supra diximus, quod primos parentes non solum peccasse, sed naturam, quæ transfundi debuit, vitiasse perhibet, ut scilicet defectus cum natura traheretur. Hoc sibi vult, quod toties cum urfisse vidimus, radicem esse corruptam, fontem in amaritudinem versum: Omnes de uno fonte manamus. Et quia ille unus in amaritudinem versus est, omnes ex oliva oleaster facti sumus. Hoc sibi vult, quod magnitudinem illius peccati tantā esse clamat, quæ naturam tam profundè sauciavit, ut inquinare posset universos. Hoc sibi vult, quod in baptizatis immundam prolem generantibus, tam sollicitè concupiscentiam in parentibus relictam esse commendat. Hoc sibi vult, quod Christi conceptionem non nisi ex libidinis absentia mundam putat. Hoc postulat tota illa moles argumentorum, quibus probavimus, non aliter Augustinum existimare illam peccati fieri transfusionem, aut posse fieri, nisi per concupiscentiam, morbum videlicet juxta phrasen ejus trahendo de morbo: malum de

A malo; vitio propagante vitium, Deo creante naturam. Illa quippe omnia nihil penitus ad rem faciunt, sicut & recentiores nihil ad peccati transfusionem facere putant, si hoc sufficiat. solā generatione siue libidinosa, siue tranquilla ex primis parentibus naturam trahere. Hoc denique sibi vult, quod creberrimè inculcat, nihil hic novum aut mirum accidere: sed potius mirum futurum esse, & contra generationis leges, si ex immūditie proles munda nasceretur. **Q**uid a Lib. 2. cont ergo mirum est, si renasci debet homo ex illo malo na- Tol. c. 10. r- tus, contra quod pugnat homo renatus, quo & ipse reus teneretur, nisi renascendo liberaretur? **N**ec mirum nec in usum est, quod radix profert damnata damnatos. **S**i nuptiarum bonum non esset nisi bonus usus boni, tum mirandum esset, quomodo inde traheretur malum. **Q**uid mirum, si de ipso malo trahatur originale peccatum? **Q**uandoquidem cum hoc malo (quod in parentibus est) nascuntur (filij) quid miraris, quia propter hoc renascuntur? **Q**uæ lex peccati si propterea reum parentem non tenet, quia regeneratus est, quid mirum, si propterea reum tenet nascentem, quia inde (id est ex illa lege peccati seu concupiscentia) generatus est. **Q**uid autem velle- nus ut generent, non unde renati, sed unde nati sunt, nisi quod & ipsi nati sunt? Reos igitur &c. **H** Gene- rantes inde unde nati sunt, (id est ex concupiscentia) non aliud potuerunt generare, quam nati sunt. **H**æc omnia perspicuitate suā clamant, non aliter sentire Augustinum hanc vitij propagationem fieri, quam cætera naturæ generantis vitia in effectus eius transeunt, nulla videlicet novā Dei parentumq; pactione, nullā exoticā interveniente Dei lege, sed naturali quodam, ut ipse loquitur, operante contagio, quo res generatæ generantis naturæ aut feminis vitia in frontibus ferunt.

Hinc est enim, quod libentissimè Augustinus in hac peccati originalis explicanda transfusione nomen *Contagij* usurpare solet. Hoc enim à tangendo dicitur, quemdam inquinacionis contactum vitij scilicet propagantis vitium; denotat: quemadmodum corpora infecta contaminationem suam tangendo sanis affricant. Unde libro tertio contra Iulianum: Non vis quemquam ullam panam pro alienis subire peccatis, ne hinc fiat credibile, etiam contagia peccatorum in nascentes ex gignentibus posse transfere. Et paucis versibus interjectis: Sicut peccati actione maiores, ita minores maiorum contagione sunt reu. Et in libro quinto: Peccato in primis hominibus deparat actum, in eorum vero posteritate contagium: nempe, quemadmodum una qualitas corpus inficiens producit aliam in corpus proximum, quodam, ut ait, operante contagio. Itaque in libris ad Bonifacium vocatæ naturæ contagium. Sanctus enim Ambrosius, ut Christum quia immundæ conceptionis expertem, etiam de hinc expertem ostendat commendat; Dignum fuit, inquit, ut qui non erat habiturus corpore peccatum pro lapsione, nullum sentiret generationis naturæ contagium. Huiusmodi phrasibus passim Augustini scripta plena sunt, ut propagationem ex parentibus naturalem vitij originalis exprimeret.

L 2 CAP. V. T